Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 112. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ (JUNE 12), 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 112. VOL. LXII.

ЧЕРВОНА НЕБЕЗПЕКА Є ҐЛЬОБАЛЬНА І ДУЖЕ СЕРЙОЗНА — КАЖЕ АЙЗЕНГАВЕР

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ПЛЯНУЄ ПРОСИТИ КОНҐРЕС ПРО ДОЗВІЛ ВИСЛАТИ ВІЙСЬКА ЗДА ДО ІНДО-КИТАЮ; ПРОСИТЬ ПРО ПІДТРИМКУ СВОЄЇ ПРОГРАМИ В КОНҐРЕСІ; ДОМАГАЄТЬСЯ ТРИРІЧНОГО ПРОДОВЖЕННЯ ВЗАЄМНОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції, що небезпека від комунізму є ґльобальна і дуже серйозна, і що її не можна розв'язати тільки самою військовою силою. Але те, чого ми найбільше боїмося, казав президент — це небезпека, що Захід не хоче розуміти, що комуністичну загрозу треба трактувати як цілість, а не сконцентруватися тільки на окремих відтинках цієї небезпеки. Сьогодні не вистачає бути сильним під військовим оглядом, але треба виказати силу духа і інтелекту, а також треба бути сильним під господарським оглядом і мати спільні цілі, бо комуністи атакують на широкому фронті. Ця комуністична небезпека може тривати і 40 років, і тому ЗДА мусять мати відповідний плян, щоб могти їй протиставитися. Але воєнна підготова не сміє обнизити нашу господарку, бо сильна економіка — це основа воєнної сили. Президент заявив, що тепер не плянується висилати американські збройні сили до Індо-Китаю, і тому він не плянує просити Конґрес про дозвіл на висилку війська поза кордони ЗДА. Президент заявив на додаткове питання журналістів, що не буде просити вже тепер Конґрес про такий дозвіл на майбутнє, цебто на той час, коли Конґрес закінчить свої праці і піде на відпочинок. Айзенгавер казав, що тепер треба мати рухомі військові сили, які можна б легко вислати там, де їх буде треба на випадок ворожої агресії. Комуністи здобули єдність своїх сателітів при допомозі сили, погроз, корупції і ножа в потилицю. А вільний світ мусить здобути єдність і однодушність добровільно для своєї спільної оборони.

Президент дивувався, як можуть високоосвічені люди в вільному світі підтримувати комуністичні кличі, знаючи, що діється поза залізною заслоною. З інших справ, порушених на конференції, президент підкреслював, що ЗДА мусять помагати своїм союзникам. Айзенгавер рішуче заявив, що він вимагає продовжити на три роки взаємний торговельний договір із вільними державами світу, а також повновласти, щоб він міг знизити на 15 відсотків торговельні тарифи. Президент погоджується, з конечности, на тільки однорічне продовження цього пляну, але тільки тому, щоб Конґрес мав більше часу на докладне вивчення цієї справи.

Цього самого дня Айзенгавер виголосив півгодинну промову перед Громадським Комітетом для підтримки своєї кандидатури в Дистрикті Колюмбія, в якій домагався підтримки своєї програми, яку він вніс до Конґресу. Цю промову передавали майже всі радіові і телевізійні стації країни. В ній президент заявив, що найважніша його ціль — це безпека країни і добробут її мешканців. Щоб можна це осягнути — на це треба відповідного законодавства, і тому він просить обидві партії і все громадянство, щоб підтримали його програму, яка не є партійна, тільки призначена для добра всіх громадян. Президент підтримував „пливкість" допомоги фармерам, поширення соціяльного забезпечення, податковий законопроєкт, щоб можна було боронити нашу волю, розбудувати здорову економіку, та помогти вільним народам світу боронитися перед комуністичною аґресією.

15 осіб вбито під час заворушень у Колюмбії

Боґота, Колюмбія. — Під час дводенних заворушень у столиці Колюмбії Боґоті згинуло 15 осіб, — 12 студентів, два вояки і жінка. Понад 25 осіб поранених. Міністер внутрішніх справ Луціо Пабан Нунез у своїй промові, виголошеній через радіо, заявив, що ці заворушення спричинили комуністи та інші екстремісти, вороже наставлені до уряду президента Густава Пінілля. — Університетська молодь вшановувала пам'ять студента, який 25 років тому згинув у сутичці з поліцією. Коли вони поверталися з цвинтаря, прийшло до непорозуміння з поліцією і тоді вбито одного студента. Другого дня студенти зорганізували протестаційний похід і тоді прийшло до сутички з військом, яке не допускало демонстрантів до палацу президента. У цей час хтось вистрілив з бальконy і смертельно поранив вояка. З того самого дому пролунало ще декілька пострілів, і військо відповіло на них стріляниною. У Боґоті проголошено стан облоги: вулицями їздять танки та поліційні панцерні авта і розганяють демонстрантів.

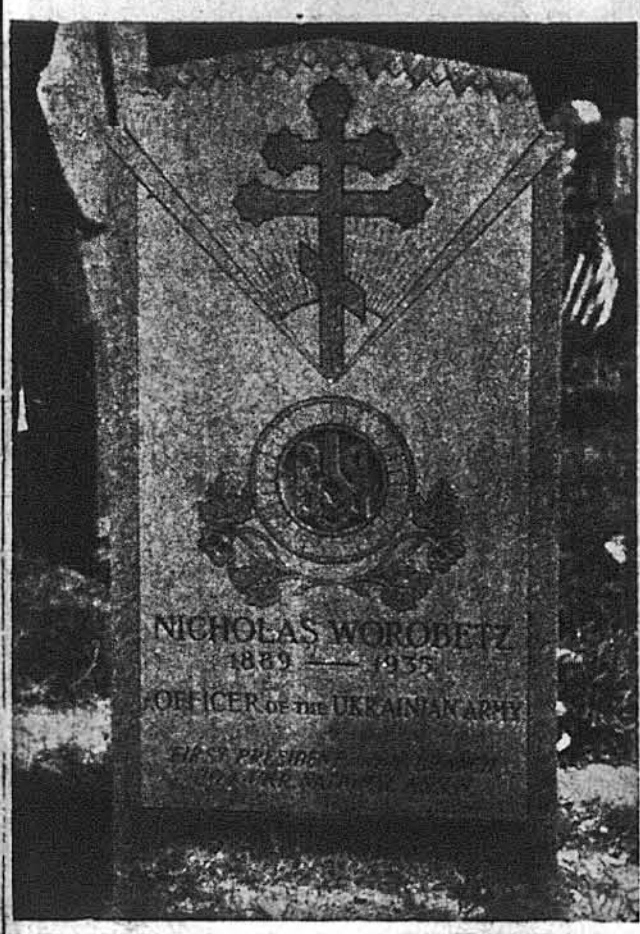
Догода між АФЛ і КІО закінчила нездоровий стан

Вашинґтон. — Представники Американської Федерації Праці і Конґресу Індустріяльних Організацій заявили, що догода між цими двома робітничими організаціями принесе громадянству ЗДА великі користі. Голова АФП Джордж Міні заявив, що ця умова закінчила нездоровий стан ,коли АФЛ і КІО старалися здобувати членів одна від одної, перетягаючи їх до себе, що спричиняло страйки та приносило великі втрати не тільки заінтересованим робітникам, але й всьому громадянству. Але є ще коло 6 мільйонів робітників, які належать до робітничих спілок, що не підписали цієї умови. Деякі з цих спілок не заінтересовані в цій справі, а інші не підписали з засадничих причин. Напр., робітнича спілка водіїв, — „найбільша в світі", — не погоджується підписати цю умову.

Джеймс Рузвелт переміг у правиборах

Лос Анджелес. — Найстарший син покійного президента Рузвелта — Джеймс Рузвелт переміг у правиборах в одній з каліфонійських виборчих округ, хоч Крайовий Комітет Демократичної Партії заявився був проти його кандидатури на конґресмена. Джеймс Рузвелт має 46 років, і це є вже друга його кандидатура на публічне виборне становище. Перший раз він кандидував в 1950 році на пост губернатора Каліфорнії, але його переміг теперішній головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен. Перемога Джеймса Рузвелта в правиборах цікава тим, що провід Демократичної Партії не дав йому моральної і матеріяльної підтримки після того, як його дружина оскаржила свого чоловіка в зломанні подружньої вірности аж із 12 жінками і опублікувала листа свого чоловіка, в якому згадано прізвища цих жінок.

У ЗЕЛЕНІ СВЯТА...

ДО ВАШИХ МИ МОГИЛ ІДЕМО ПОВНІ ВІРИ...

Доллес дорікає Заходові у незгоді

Сієтл. — У промові на конвенції міжнародніх Ротарі-Клюбів, державний секретар Доллес закинув Заходові, що він не є такий одностайний, як повинен би бути в обличчі сучасних проблем. Існуючі розбіжності утруднюють розв'язку міжнародніх труднощів. Доллес з особливим притиском підкреслив антикольоніяльне становище ЗДА і звернув увагу, що „ті, які про це говорять", себто СССР, самі підбили під ярмо свого володіння 600 мільйонів людей. З актуальних конкретних справ Доллес піддержав просьбу Сіяму вислати туди „обсерваторів миру" від Об'єднаних Націй, ствердивши — всупереч становищу Англії і Франції — що „пізнання правди ніколи не шкодить одночасним переговорам про мир". Державний секретар виступив теж гостро проти комуністичної загрози, яка існує збоку Ґватемалі.

Нема поступу в переговорах військовиків у Женеві

Женева. — Хоч наради військових представників сторін, що воюють в Індо-Китаї, є таємні і досі нема жадного офіційного про них повідомлення, присутні в Женеві закордонні кореспонденти твердять, що на цих нарадах не осягнено ніякого поступу. Комуністичні й французько-в'єтнамські старшини мають визначити зони, на які повинні стягнутись війська обох сторін, щоб уможливити перемир'я. Як комуністи уявляють собі ці зони, вказує дещо остання промова Молотова, який твердив, що комуністи мають під своєю контролею вже три чверті В'єтнаму, половину Ляосу і „трохи менше" в Камбоджі. З цього виходило б, що комуністи вимагають, як ціну за перемир'я, не тільки три чверті В'єтнаму, але й поважні частини Ляосу та Камбоджі, де комуністів взагалі не було.

Знову зменшились надії на ратифікацію Францією пакту Оборонної Спільноти

Париж. — Комісія для закордонних справ французького парляменту 24 голосами проти 18 відкинула законопроєкт про західній пакт Оборонної Спільноти. Це голосування не зобов'язує пленуму французького парляменту, проте утруднює ратифікацію пакту, бо тепер уряд мусить зголосити внесок, щоб парлямент відкинув резолюцію комісії для закордонних справ і голосував над самим пактом. Акби ж парлямент затвердив прийняту комісією закордонних справ резолюцію проти того пакту, то тим самим він відкинув би ратифікацію пакту, що викликало б далекосяжні міжнародні наслідки.

Бельгія домагається від СССР відшкодування

Бруссель. — Бельгійський уряд вислав до Москви ноту протесту проти того, що минулого четверга літак МІГ-15 з виразними знаками Совєтського Союзу остріляв бельгійський торговельний літак, що віз транспорт расових англійських свиней з Лондону до Беоґраду. Напад учинено в австрійсько-югославському куті, вже над територією Югославії. Скорострільним вогнем з совєтського літака забито бельгійського пілота й поранено механіка та радіо-оператора. Єдиний член залоги, що не був поцілений, помічник пілота, щасливо приземлив літак в Австрії на летовищі біля Ґрацу. Бельгійський уряд домагається покарання залоги МІГ-а та відшкодування а також для родин вбитого та ранених летунів, для бельгійської летунської компанії, що її власністю був літак. Міністер закорд. справ Спаак ствердив виразно в парляменті, що літак МІГ належав до совєтського воєнного летунства.

Західньо-німецька делеґація відклала свою поїздку до Москви

Бонн. — Група західньо-німецьких промисловців, яка готувалась в подорож до Москви для нав'язання торговельних взаємин з СССР, відклала свій виїзд на необмежений час. Кажуть, що це сталося під натиском канцлера Аденауера, хоч офіційно сказано лише про „технічні перешкоди". При уряді Західньої Німеччини віддавна існує 7-членна комісія для студіювання можливостей зв'язків із Сходом.

ІДЕН ЖАДАЄ ЯСНОЇ ВІДПОВІДІ ВІД КОМУНІСТІВ

ГЕН. БЕДЕЛЛ СМИТ „ЦІЛКОМ СОЛІДАРИЗУЄТЬСЯ" З ПОЗИЦІЄЮ ІДЕНА. — В НАЙБЛИЖЧОМУ ТИЖНІ ВИРІШИТЬСЯ ДОЛЯ ЖЕНЕВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Женева. — Засідання Женевської конференції для далеко-східніх справ у четвер 10 ц. м., було випевнене промовами англійського міністра закордонних справ Ідена, Молотова, в'єтмінського комуністичного „міністра закордонних справ" Фам Ван Донга й державного підсекретаря ген. Белла Смита. Тон цілому засіданню надав Іден, який сухо ствердив, що останні два засідання конференції „вияснили наші різниці", але „поглибили" їх. Він зайняв рішуче становище проти принципової позиції комуністів, — щоб міжнародна комісія, яка мала б пильнувати чистоти договору про перемир'я, складалася також з комуністів, бо мовляв — така комісія мусить бути безстороння і мусить приймати свої рішення більшістю голосів; тому він виступив ще раз проти комуністичної вимоги, щоб кожний член комісії мав право вета. Іден рішуче спротивився теж ставити на одну дошку Ляос і Камбоджу з В'єтнамом, заявивши, що коли ті всі три держави були якийсь час об'єднані французькою адміністрацією, то з того не виходить, щоб вони знову були об'єднані адміністрацією комуністичних в'єтмінців; расово, мовно, віровизнанево й культурно це зовсім різні народи, а колишній „рух спротиву" в Ляосі і Камбоджі, (що існував за японськ. окупації), — влився цілком в існуючий там тепер режим. Отже мир в отих країнах треба встановити, вікликавши відтіль комуністичних диверсантів. Наприкінці своєї промови Іден недвозначно дав зрозуміти, що коли комуністи не змінять свого становища, то Англія вийде з конференції; він сказав буквально: „Ми вичерпали всі доцільні способи процедури, які могли пригодитися в нашій праці. Всі ми знаємо тепер, що існують між нами розбіжності. Не маємо іншого вибору, як тільки розв'язати їх, або ствердити нашу невдачу. З нашого боку, делеґація Великої Британії є схильна розв'язати їх, тут або на тайних засіданнях, або будьякою іншою методою, що її воліли б мої колеґи. Але, коли позиції залишаються такі, як вони є на сьогодні, тоді ми маємо ясний обов'язок сказати світові й заявити, що ми понесли невдачу". — Молотов й в'єтмінський комуніст не змінили ні на йоту свого становища, а Молотов накинувся на ген. Смита, що він „фальшує історію". Молотов обурювався на закид, наче б СССР обманув Польщу (зламавши існуючий з нею пакт неаґресії договором із ґітлерівською Німеччиною і нападом на Польщу у вересні 1939 року), а на доказ постійного „приязного" відношення СССР до Польщі — Молотов цинічно покликався на теперішній стан „приятельських і направду добрих взаємин" між Польщею і СССР. Генерал Беделл Смит не входив більше з Молотовим в полеміку щодо минулого, заявивши лише, що залишає осуд іншим, зате — у своїй короткій заяві — ствердив безумовне піддержування самостійности індо-китайських держав. Наприкінці заявив, що ЗДА цілковито солідаризуються з позицією Англії, що її висловив Іден. Таким чином в найближчий тиждень виясниться: — якщо комуністи не відступлять від своїх домагань, тоді — як загально говориться в Женеві — західні держави поставлять формальний внесок на „відложеня" конференції, себто, іншими словами, конференція скінчиться повною невдачею.

Англія схильна приступити до східньо-азійського пакту

Лондон. — Семитижневий досвід Женевської конференції сильно прохолодив ентузіязм англійців щодо розмов з комуністами і їх віру в можливість замирення в Індо-Китаї на базі почесного для обох сторін компромісу, — виразно видно з голосів англійської преси. Упадок надій на мир поруч із зростом комуністичної експансії в Індо-Китаї та імперіялістичних тенденцій комуністів взагалі у світі — прихилив настрої політичних кол на користь давно пропонованого Америкою східньо-азійського колективного пакту безпеки. Англійська преса виправдує первісне опозиційне становище Англії м. ін. такими арґументами, що 8 тижнів тому годі було підозрівати, що французи, всупереч своїм запевненням, не матимуть самі сили зупинити комуністичний наступ. Англійці сподіваються, що тепер, маючи докази злої волі комуністів в Женеві, східньо-азійський пакт дістане прихильну підтримку збоку Індії, Пакістану, Бурми й Індонезії. Теперішні наради у Вашинґтоні високих військовиків ЗДА, Англії, Франції, Австралії і Нової Зеляндії мають дати матеріял для політичного пакту проти небезпеки комунізму в південно-східній Азії.

Американський курець скурив на 9 пачок цигарок менше

Вашинґтон. — В Департаменті рільництва підраховано, що кожний з 114,000,000 американських курців скурить протягом року, який закінчується 30 червня 1954 року, пересічно по 3.500 цигарок, отже по 175 пачок. Це значить, що куріння цигарок обнизилося на 4 відсотки, бо в попередньому році кожний американський курець скурював пересічно по 3,680 цигарок (184 пачки). Департамент заявляє, що причин зменшення куріння треба шукати в тих пресових повідомленнях, які твердять, що куріння спричиняє пістряка легенів. В департаменті рільництва не знають, чи зменшення числа курців спричинене тим, що частина курців залишили куріння, чи тим, що не прибуває нових курців. Також припускають, що зменшення числа скурених цигарок спричинене тим, що в ужиток випущено довші цигарки („Королівська довжина"), і тому курці менше цигарок викурюють. В році 1952-53 вироблено 436,500,000,000 цигарок, а в році 1953-54 тільки 416,000,000,000. Але число сиґар залишилося те саме в обох роках — 6,000,000,000 штук.

Американський вчений каже, що треба перевірити теорію Трофима Лисенка

Ню Бронсвік, Н. Дж. — В Рутґерському університеті відбулася наукова дискусія, в якій головну промову виголосив д-р Геррі Іґел з Крайового Інституту охорони здоров'я в Бреттесді в стейті Мериленд. Він заявив, що хоч західні науковці висміюють теорію українського вченого Трохима Лисенка, одначе треба б ще її перевірити, бо, можливо, вона має й деяку наукову вартість. Лисенко вчив, що живі істоти набувають досвід і передають його своїм потомкам. Комуністичні політики використовували цю його теорію для того, щоб вести пропаґанду між неупривілейованими народами, що їхні діти та дальші покоління можуть дорівняти культурним народам. Д-р Іґель заявив, що досі ще не вдалося довести, чи бактерії в боротьбі з антибіотиками (стрептомецина, пеницилліна, хлорамфенікол) уміють пристосовуватися до цих своїх ворогів, і свій досвід передавати наступним поколінням. Але факт, що деяким бактеріям не шкодять ці антибіотики, хоч ми не знаємо. які це бактерії виходять переможно в боротьбі з антибіотиками: чи це окремі роди бактерій, чи тільки деякі сильніші одиниці, які зуміли пристосуватися. Д-р Іґел казав, со треба в цьому напрямі ще дальших дослідів при допомозі атомової сили.

В АМЕРИЦІ

● **Департамент справедливости** 17 червня висилає на мехіканський кордон 500 поліцистів, що мають скріпити 256 членів прикордонної сторожі, яка пильнує, щоб мехіканські робітники нелеґально не переходили кордону. Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл заявив, що кожного літнього місяця пересічно 75,000 мехіканських робітників переходить нелеґально кордон.

● **Капрал Тоні Паппас,** бувши на відпустці, заробив дещо долярів. Він перший поздоровляв новоіменованих ляйтенантів, ставши при виході Рутґерського університету. З усіх 145 молодих старшин він успів поздоровити тільки 45 і „заінкасував" 45 долярів.

● **Департамент рільництва** зробив перший „інтерес" з продажем масла закордон. Венесуелі продано 31,248 фунтів масла по 41 центу за фунт — отже департамент втратив на кожному фунті коло 27 центів.

● **Авіяційна Корпорація Бендікса** випродукувала радаровий комплект, який дозволяє летунові довідуватись про стан погоди в обширі 150 миль. Цей апарат випробовувано в Маямі на Флориді, і летуни, знаючи, що десь попереду падає дощ або град, могли вминати ці райони.

● **Боффалівські „Вісті"** нотують цікавий випадок солідарности між птахами. Кіт виліз на дерево і вхопив з гнізда вільшанку. Десятки вільшанок, сорок та інших птахів кинулися на кота і відбили вільшанку, яка вийшла з цієї пригоди майже неушкоджена. Птахи без огляду на „расу" боролися проти спільного ворога.

● **Комітет Гостинности в Ню Йорку,** який очолює пані Елінор Рузвелт, цієї осени запрошуватиме урядовців з Об'єднаних Націй на гостину до окремих нюйоркських родин, щоб нав'язати тісніші товариські зв'язки з представниками різних держав.

● **Порторіканка Льоліта Леброн,** яка брала участь у нападі на Конґрес 1 березня цього року, протестує проти того, що її, судом визначений оборонець, адвокат Майнор Дж. Ерліх, визнав за умово ненормальну людину. Льоренс А. Гартнесс та її товариші зізнали, що не купували поворотного білету до Порто-Ріко, бо були приготовані на смерть.

● **Мілдрет Бляввелт** зізнала на слідчій комісії в Вашинґтоні, що вона працює при поліції від 1942 року і за цей час два рази вступала до комуністичних організацій за дозволом поліції. В 1943 році вона, як Мілдрет Брандт, була членом комуністичної партії в Ню Йорку, але її звідти викинули в вересні цього ж року. Під прізвищем Сілвії Фоґел вона була членом комуністичного клюбу від квітня 1944 року до листопада 1951 року.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ НАЦІОНАЛІСТІВ У БАНД БРУК — ПЕРЕЛОМОВА ПОДІЯ

Ню Йорк. — Маніфестаційний Здвиг, що відбудеться в найближчу неділю в Українському Селі в Банд Бруку в Ню Джерзі з нагоди 25-річчя Організації Українських Націоналістів та її героїчної боротьби за волю України готов стати одною з тих переломових подій, що опісля визначують дальші напрямні громадського розвитку і праці. Переломовість цього Здвигу головно в тому, що його влаштовують спільно громадські організації поділеного досі націоналістичного табору. Одною з цілей цього здвигу, крім відзначення 25-річчя ОУН, є протест проти відзначуваного тепер московським окупантом 300-річчя Переяславського договору та поневолення України Москвою. Здвиг влаштовують Організація Державного Відродження України (ОДВУ) та організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) і споріднені організації. Програма Здвигу почнеться Богослуженням о год. 10-ій ранку, а в політичній частині програми є виступи лідерів обидвох організацій, п. Ярослава Гайваса та проф. Івана Вовчука, виступи американських і українських представників, схвалення відповідних резолюцій і дефіляда. В різноманітній мистецькій програмі Здвигу є деклямації, співи, музика, танці. Здвиг відбудеться без уваги на погоду, бо на випадок дощу імпреза відбулася б у відповідній залі на місці. Здвиг був дуже дбайливо підготовлюваний і загально очікується участи в ньому великих мас народу.

В СВІТІ

● **11-членна експедиція італійських альпіністів,** що вибралась була на здобуття другої найвищої у світі гори, відомої, як шпиль „К 2" в гірському пасмі Каракорум у Північному Кашмірі, — — не давала про себе знати від 16 травня ц. р. і пакістанський уряд вислав літаки на розшуки. Перелетівши в деяких місцях гори на висоті 28,000 стіп пілоти привезли вістку, що експедиція осягнула вже висоту 21,500 стіп.

● **Тассуля Петрокараґеорґі** — називалась дівчина на Креті, грекиня, що через неї малощо не вибухла громадянська війна на цьому острові в 1950 р., коли Костас Кефальоґіянніс — за її згодою — викрав її. Це представники двох родів, що ворогують між собою впродовж віків, і батько дівчини вніс справу до суду, що засудив палкого жениха на в'язницю. Після того молодята таки подружились, але незабаром розвелися. Тепер на Креті відбулась голосна церемонія — виходу вдруге цієї жінки заміж, цим разом за одного лікаря з Сальонік.

● **Більшість японського парляменту** вирішила повести дисциплінарну акцію проти 46 соціялістичних членів парляменту, які зчинили були минулого тижня такий бешкет, що треба було закликати аж 200 поліціянтів, щоб вони привернули порядок. 248 лібералів, поступовців і незалежних одностайно голосували проти соціялістів.

● **42-літню вдову Алі Хана,** колишнього першого прем'єра Пакістану, що згинув був в атентаті, — призначено амбасадоркою Пакістану до Голляндії. Це перша в магометанських країнах жінка, що займатиме такий високий дипломатичний пост.

● **Совєтський уряд** розписав нову внутрішню позичку у висоті 16 більйонів рублів (4 більйони долярів за офіційним розрахунком) — для реалізації 5-річного пляну в ділянці промисловости і сільського господарства. (Внедовзі будемо певно читати про „ентузіязм", з яким бідні совєтські громадяни „добровільно" купують совєтські державні бонди).

● **Жан Кокто,** чільний сучасний французький драматург і фільмовий продуцент, дістав удар серця. Він має 62 роки і життя його в небезпеці.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАПРАЦЬОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Остання, 23-тя Головна Конвенція Українського Народного Союзу, що відбулася в столиці країни, Вашингтоні, від 31-го травня до 5-го червня ц .р., увійде в історію не тільки Українського Народного Союзу, але й всієї нашої спільноти, як одна з найбільших і найуспішніших українських імпрез. Це відноситься до всіх аспектів тієї конвенції, але в першу чергу до зовнішнього, репрезентативного, так важливого для загальної української справи.

Для пригадки тільки згадаємо, що під час цієї конвенції перед конвенційними делегатами виступали та забирали голос сенатори: лідер республіканської більшости Вільям Ф. Новленд, республіканець з Каліфорнії; Ірвінг МекНіл Айвс, республіканець, старший сенатор з Ню Йорку (сенатор Герберт Лімен, демократ з Ню Йорку, виступав два тижні раніше на ювілею УНСоюзу в Карнегі Голл в Ню Йорку); Пол Г. Доглес, демократ, старший сенатор з Іллиной; Еверет МекКінлі Дірксен, республіканець з Іллиной; Г. Александер Смит, республіканець, старший сенатор з Ню Джерзі ;Гомер Фергусон, республіканець, старший сенатор з Мішіген; Джан Ф. Кеннеді, демократ з Массачусетс; Геррі Ф. Вирд, демократ з Вірджінії. Усі вони виступали особисто і виголосили промови з повною підтримкою українських визвольних змагань та українських державницьких аспірацій. Десяток інших сенаторів надіслали свої письмові привіти.

З конгресменів особисто виступали: найвищий представник Конгресу, спікер Палати Репрезентантів Джозеф Вільям Мартін, республіканець з Массачусетс; Чарлз Дж. Керстен, республіканець з Висконсин; Майкел Г. Фіген, демократ з Огайо; Джан В. МекКормик, демократ з Массачусетс; Бернард В. Кірні, республіканець з Ню Йоку.

Інші представники: дост. В. П. Раджерс, діючий заступник генерального прокуратора З'єдинених Держав; колишня амбасадорка ЗДА в Люксембурзі, п-ні Перл Места, і колишній комішенер Д. П. Едвард О'Коннор.

Відбулася тригодинна конференція в Державному Департаменті з шефом східньо - европейського відділу п. Терстоном, шефом іміграційного відділу п. Т. Дейвісом та представниками Інформаційної Агенції ЗДА пп. Гемлтоном та Реві.

Привітального листа прислав конвенції президент Двайт Д. Айзенгавер.

Вістки і опис конвенції були надруковані кількаразово в столичній пресі, а спеціяльну кореспонденцію Міжнародної Пресової Служби про конвенцію та українську справу і зокрема про українську визвольну боротьбу надрукувало 250 розсіяних по цілій країні газет.

Список можна б продовжувати, але вже й наведеного більше, ніж вистачає на те, щоб насвітлити одну тільки, зовнішньо - репрезентаційну ділянку конвенції.

Тим часом, загал знає результат, але не знає, яким трудом і якими зусиллями його досягнено. Бо ці успіхи — як кажуть — не впали з неба і не були припадкові. Їх досягнено максимальним трудом і довгими зусиллями. До цього в першу чергу спричинився Екзекутивний Комітет УНС в Головній канцелярії. Вже задовго перед конвенцією відбувались численні телефонічні розмови „з Вашингтоном", і були теж поїздки та особисті інтервенції. Свою частину в цих заходах виконали теж поодинокі передові делеґати, представники поодиноких стейтів, що інтервеніювали у своїх сенаторів і конґресменів. Ясно, що 60-літня традиція та репутація самого УНСоюзу та його органу „Свободи" послужили в цих заходах першорядним арґументом. Без тої праці й репутації ми не могли б мати аж такого великого успіху.

Чому звертаємо увагу на ці справи? В першу чергу тому, щоб пригадати, що жаден серйозний успіх не приходить сам по собі. До всього треба прикласти рук, бо в кожній справі можна мати результат тільки відповідно до того, який труд в неї вложено. Не можна розраховувати тільки на „коньюнктуру" чи „обставини", але треба в першу чергу працювати і трудитись, працювати наполегливо і пляново, бо тільки тоді можна добитись справжнього успіху. Це повинні мати на увазі усі наші організації і товариства, які бажають щиро прислужитись українській справі та дати свій тривкий і серйозний вклад в українські змагання.

В. Качмар

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ

„О, Вітчизно моя. Як забуду вимовляти ім'я Твоє, то хай язик мій присохне до гортанки моєї. Як забуду, Батьківщино моя, помагати Тобі, то хай правиця моя всохне" .Оці слова з-перед віків. Слова з того ще часу, коли вперше рука русича-українця піднялась в обороні землі української й пролято кров за права господаря на тій же землі.

Проминуло чимало часу, цілі віки. Кров нашого народу многими потоками пролилась в обороні нашої Батьківщини перед сусідами лукавими. Земля бо українська засіяна кістьми, полита потом працелюбних дідів і вкрита могилами найкращих синів народу. І сьогодні границі України визначають оці гроби наших героїв, що за Бога й Україну, за ті одвічні істини народу свого, життя своє поклали на побоєвищах слави, на рідній землі, а то й на далеких засланнях московської каторги. Бо й справді, визвольний шлях поневоленого народу — це постійна жертва його синів і доньок. А Бог і Батьківщина — це дорогоцінна наша спадщина. Чесні діди наші несли її тисячу років у важких умовинах .За неї гинули, борючись, батьки, за неї страждають і вмирають наші єпископи, священослужителі, наші брати й сестри на рідній землі, поневоленій, але неподоланій. Чому воно так? Бо українські цінності з-перед тисячоліть у своїй суті незмінні й посьогодні.

Дні Зелених Свят — це дні, коли там, на рідній Батьківщині, у зелені й блакиті, приходили тисячі українців до кам'яних і березових хрестів і пригинали свої коліна хилили голови і, відчуваючи рідну землю, насичену кров'ю героїв ,надхненно й глибоко черпали з неї силу духа для дальшої боротьби з ворогами. Це було там, на кладовищах нашого Львова, на збірних могилах героїв у Пикуличах біля Перемишля і всюди-інде по наших містах і містечках.

І ніколи не забути цих зеленосвяточних походів на могили героїв. Де б ми не були, і скільки чужин ми не перейшли і на яких континентах не жили б, завжди в дні Зелених Свят звертатимемо наші обличчя, сотні тисяч облич, у той бік, де рідна земля — Україна.

А хіба можна забути ті дні, коли над рідним Львовом чи Перемишлем, над рідною землею, у червневому сяєві сонця, сліпуче яснів хрест св. Юра? Чи можна забути ті святочні походи тисячних колон з терновими вінками й церковними хоругвами, що маршували вулицями Львова на Янівський і Личаківський цвинтарі? Чи на Пикуличі? А йшли ці тисячні маси народу містами й селами на кладовища, і приходили до відомих і невідомих воїнів, що життя своє на вівтарі Батьківщини принесли за Україну, за друзів своїх. З якою набожністю маршували батьки й діти, з до болю закам'янілими обличчями, до Федів Черників, до Басарабових, до Любовичів, Біласів і Данилишиних. О, так, це були направду дні надхненних розмов з героями й оновлення душ наших.

І сумно лунала пісня „Вічная пам'ять", а оскаженілі польські поліцаї били прикладами крісів жінок і дітей, які не відриваючись від отих могил борців - героїв, відчували якусь таємну міць духа і гарт тіла. Ні! Хоч і сльоза страдниці матері українки скропила могилу борця, хоч і біль душу стискав юнака, — всі ми, тисячі - тисячі у зелені й блакиті біля могил героїв, гостро відчували нашу непримиренність до ворога. Бо ми знали за що вони лягли, за що наші терпіння. Ми знали, що ніхто й ніколи не здолає народу, який має віру в Бога й в себе самого, що жадна сила фізична не вб'є прагнень народу до волі й свободи.

І сини народу ставали на прю з ворогом. Вони йшли в тюрми, на шибениці, в концтабори, заявляючи світові, а ворогам зокрема: „Ми — ратаї, а не завойовники, але честь народу вміємо обороняти, як вояки. Ми вміємо не тільки за плугом ходити, але й меч точений при поясі на поготівлі тримати. Ми вміємо зі землі не тільки картоплю виорати, але й гранати. Чужого не хочемо, але свого будемо криваво обороняти".

І обороняли та й досі обороняють. Хоч наша воля уярмлена, хоч наша Батьківщина погноблена, але нарід бореться за волю і самостійне життя — і перемагає. Про це свідчать оті наші Вінкельріди, що впали й далі падають у боротьбі з московськими займанцями. Про те, що наш нарід-герой переможе, пророчисто говорять ті, що серцем і розумом керовані творять біографію свого народу, величаву та героїчну біографію України. Бо вони кров'ю своєю, як цементом, з'єднують оту вічну будівлю нашої Батьківщини.

Традиція визвольної боротьби породила цілі когорти героїв-революціонерів, які зберігають тяглість цієї боротьби за найбільшу ідею, бо за віру Христову й Україну.

Історична доля схотіла, щоб ми поділились призначеннями. Одні — наші рідні — там на землях України у нерівних і нелюдських змаганнях свідчать проти лютого москвина кров'ю. А ми, замкнувши Батьківщину нашу в серцях, помандрували в світ далекий, за моря - океани, пішли ,щоб свідчити перед вільним ще світом проти найбільшого ворога людства, московського тирана, свідчити словом правди про нашу визвольну боротьбу на землях.

Сьогодні, в дні Зелених Свят, схилімо голови та пригнімо коліна перед кам'яними і березовими хрестами, що там в Україні, і відчуймо оцю, кров'ю, неначе рясним дощем, насичену нашу землю. Відчуймо її глибоко й стверджуймо нашу віру, як і тоді на Янівськім і Личаківськім цвинтарях.

Пом'янімо тих у першу чергу, що не мають ні кам'яних, ні березових хрестів, що полягли в рядах ОУН і УПА, на полях і в лісах, жертвувавши життя Україні, не склавши зброї перед Москвою.

Лічімо в дні Зелених Свят наші жертви. Сходімось всі думками, серцем і душами на могили наших героїв. Зробімо облік: скільки років боротьби, скільки жертв, скільки крови пролитої, а скільки ще буде?

Лисоня, Маківка, Крути, Базар, Львів, Париж, Ротердам, Броди, Білогорща ,Чорний ліс, Колима, Соловки, Мавтгавзен, Авшвіц, Ебензее, Ворохта і т. д. у безконечній черзі.

Не знаю, чи стоять ще там кам'яні й березові хрести на Личаківському і Янівському кладовищах, або в Пикуличах. Ледве чи зможе прийти там старенька бабуся з внучкою на ті святі місця героїв і чи лунатиме „Вічная пам'ять".

Але ми впевнені й віримо, що над Києвом і Львовом, над містами й селами України, що у вогні й димі, даленіють і сіяють золоті хрести храмів святої Софії і св. Юра, як символ й заповідник перемоги Христової Правди й Правди нашої Батьківщини.

А ми, розсіяні по різних континентах ,у ці Зелені Свята сплетімо з наших молитов калиновий вінок, і в зосередженні духа занесім його там — у Рідний Край, де за спокій душ найкращих синів народу молитись будуть червоні маки й сині незабудьки, повертаючи свої набренілі келіхи до неба, до Бога. Молімо Господа, щоб дав нам ласку відчути оцю молитву, яку принесе до нас вітер з України.

СПОГАДИ ПРО СТАЛІНА

У квітневому числі „Вестника" Інституту для студій Історії і культури СССР, що виходить у Мюнхені, знаходимо статтю Д. Сагірашвілі — земляка і близького знайомого Сталіна, про якого подає він свої спогади.

На загальному тлі вміщуваних дотепер у цьому журналі матеріялів, стаття Д. Сагірашвілі відрізняється тим, що її автор виступає з позицій не „загальноросійських", а національних, грузинських. Як виходить зі спогадів, їх автор свого часу належав до большевицької верхівки і навіть у складі спеціяльної комісії Виконавчого комітету Совєтів робітничих і селянських депутатів — разом з Каменєвим — мав провадити переговори з генералом Красновим, який з козачими з'єднаннями підступив був до Петербурґу, щоб здушити большевицьке повстання.

Про теперішні погляди автора може свідчити таке дане ним окреслення большевизму: „Давно відомо, що кожна інфекційна хвороба має своє вогнище зараження. Про властивості соціяльної хвороби, яка називається большевизмом - комунізмом, можна сказати приблизно те саме. Вогнище її зараження знаходиться в Росії (підкр. наше) і звідтам бацилі хвороби заражують цілий світ. І для того, щоб ця хвороба поширилась, більше, ніж будь-хто зробив Сталін. Саме він був творцем системи насильства, яка постала під гаслами комунізму".

Біографія Сталіна відома в багатьох варіянтах. Д. Сагірашвілі не претендує на ролю сталінського біографа, а подає лише спогади із особистих з ним зустрічей. Деякі з цих спогадів наводимо нижче .

Ще в дитинстві — пише Сагірашвілі — Сосо Джугашвілі відзначався незвичайною жорстокістю. „Зловивши метелика і проколюючи його голкою, він довго й з насолодою дивився, як мучиться комаха". Тиран беззахисних комах виріс на тирана людей. Це він на початку революції придумав фразу, яка складається з одного лише слова: „Зліквідувати!" Він дуже любив це слово і дуже часто його вживав. І в 1940 році на запит начальника катинського табору, що робити з польськими старшинами, лаконічно відповів: „Зліквідувати!"

Автор спогадів твердить, що перше як стати комуністом і інтернаціоналістом, Сталін перейшов зигзагуватий і довгий шлях. Студентом духовної семінарії він гостро повставав проти марксизму, бувши запеклим націоналістом. Свої перші юнацькі вірші друкував у крайньо націоналістичному часописі „Іверія" (Грузія). І своє перше псевдо „Коба" запозичив у героя однойменної повісти грузинського письменника Казбеґі, що відважно боровся з російським військом, яке вдерлося в Грузію. „Сосо Джугашвілі замолоду був грузинським патріотом і гостро виступав проти всього московського" — твердить автор.

Але в 1920 р., приїхавши з Петербурґу до Грузії, вже як большевицький завойовник, він виступив на зборах робітників у Тбілісі і доказував, що Грузія має входити до складу Росії — і іншого виходу для неї не може бути. „Він, не соромлячись, намагався нас переконати в тому, проти чого раніше сам обурювався . . ."

У своїй дореволюційній діяльності — пише автор — Сосо Джугашвілі не солідаризувався з тими соціял-демократами, які намагалися творити справжній робітничий рух, — він більше був зв'язаний з кримінальними елементами, так званими „гарячими головами", хоч сам не брав безпосередньої участи в експропріяціях. Одною з таких експропріяцій було пограбування банку в Тбілісі 1907 року. Автор цих спогадів був свідком, як четверо грабіжників підбігли до коляси і, кинувши під ноги коней бомбу, вхопили скриню з грішми і втекли.

Псевдо „Сталін" прибрав собі майбутній диктатор, перебуваючи на засланні в Сибіру. Припускають, що це ім'я дав йому Ленін. Однак автор спогадів твердить, що слово „Сталін" походить від його справжнього прізвища Джугашвілі: в старогрузинській мові „джуга" означає „сталь", а „швілі" — „син".

Д. Сагірашвілі доказує, що перший Совєт робітничих і селянських депутатів, ім'ям якого загально називають тепер совєтську владу, створили не большевики. Большевики — твердить він — і зокрема Сталін були противниками масових організацій, а ініціятива створення Совєту петербурзьких робітників належала Троцькому, який був тоді меншовиком і стояв на чолі цього Совєту.

Сталін був організатором і фактичним редактором „Правди" — центрального органу большевиків, який від перших днів свого існування узяв гостро демагогічний і брехливий тон. Автор спогадів якось запитав Сталіна:

— „Чому ви свою газету називаєте „Правда"? Краще назвали б її „Брехня".

На це Сталін відповів, усміхаючись, по-грузинськи:

— Тоді ця назва була б правдою, а я її не люблю . . ."

Після невдалого виступу большевиків у липні 1917 р. в Петербурзі проти уряду Керенського, коли заарештовано Троцького, а Ленін втік до Фінляндії, автор спогадів зустрів Сталіна на вулиці і запитав, чи не вважає він, що подібні виступи лише дискредитують большевиків в очах народу. На це Сталін відповів:

— „Не думайте, що це була справжня вистава. Покищо була проба, і вона пройшла блискуче . . . А Керенський працює на нас якнайкраще . . ."

Сталін за життя Леніна ніколи не прагнув до високих становищ в урядовому апараті — він все старався здобути собі командні пости в партії. Аж звідтам підготовляв він здобуття цілковитої влади в державі. Також ніколи не виступав назовні, як „чекіст", хоч ЧеКа є ділом його рук і тут він відзначився своєю жорстокістю, дармащо формальним головою цього апарату терору був Дзержинський.

Автор не сумнівається, що це Сталін усунув зі своєї дороги „улюбленого вождя" Леніна, приспішивши його смерть, бо „тільки у нього одного була та абсолютна аморальність, не тільки теоретична, як у Леніна, але й практична".

Ставши диктатором, Сталін утратив почуття міри: найгрубші лестощі він приймав за чисту монету. Він сам себе підніс до найвищої військової ранґи генералісімусса, хоч ні разу не вистрелив ні з пістоля ,ані з кріса, убиваючи своїх ворогів чужими руками. Святкування 70-ліття з дня його народження показало, наскільки притупилось у нього почуття міри. В газеті „Правда" з 2 травня 1949 р. його ім'я на різні лади відмінюється 104 рази!

Сталіна порівнювали інод з Іваном Лютим і Петром Першим. Одного разу в його присутності пригадали, що Іван Лютий наказував противникам відтинати язики.

— „Ей, охребо (босяки)! — сказав Сталін. — Відтинати язики — це пусте! Ворог може ще писати або орудувати руками. Найкращий засіб — відтинати голови".

В. С-ко

Андрій Заліско

ЗА ХОЛМЩИНУ!

Минає десять років, коли то на нашій холмській землі шалів, не знати вже котрий з черги, польський терор. Спричинником цього терору було польське підпілля, а виконавцями — поляки і німці. Де виконавцями екзекуцій були поляки, жертвами ставали тільки українці, а де німці — попадались між жертвами й поляки.

Минулий „Меморіял Дей" навів мене думками ген на ті забуті, покинуті холмські могили, в які лягли десятки тисяч наших братів та сестер тільки за те, що народились українцями. Вони достойні нашої короткої, але щирої молитви, яку з усіх континентів, де лише б'ється українське серце, занесуть вітри на їхні могили і, замість квітів, обвіють їх легітом наших гарячих почувань.

Роздумуючи про ті жертви, наче бачу перед собою людей, з якими приходилось працювати і імена яких переходять непомітно в забуття. Отож для закарбування і доповнення відомостей про мартирологію холмської землі, наведу ті прізвища, які ще пам'ятаю.

Степан Залуський, з професії вчитель, років 32, родом з Володимирщини на Волині, працював як волосний старшина в Майдані Солоцькому на Холмщині. Застрілений польськими підпільниками в травні 1942 р.

Володимир Долинко, 28 років ,родом з Долинщини, був волосним старшиною в Майдані Солоцькім після забиття Залуського. Застрілений поляками в березні 1943 року.

В цьому ж селі Майдан Солоцький сталося в липні таке: За чотири кілометри від села біжить лісом залізниця Холм - Рава Руська. Польські підпільники пошкодили міною рейки. За тиждень після того приїхали до села гестапівці, скликали „сход", вибрали з присутніх сімох дядьків - українців, відвели їх убік, наказали клякнути і на очах усіх постріляли .Заявили, що це — за пошкодження залізниці. Між іншим, у мішаних селах поляки на „сходи" не ходили, бо знали, що від них нічого доброго не чекати.

Федір Іванович Бондарук, народжений в квітні 1901 р. в с. Жидичині коло Луцька. Хто з луччан не знав братів Бондаруків — це ж дуби української Лучччини! Федора Івановича, що працював волосним старшиною в м. Тишівцях застрілили два польські підпільники 21 травня 1943 р. на дорозі між Комаревом і Тишівцями. Віддали 9 пострілів у голову.

Боднар (імени не пам'ятаю), 45 років ,родом з Сокальщини ,з професії учитель, під час визвольних змагань — командир кінної сокальської сотні, в останній час — волосний старшина в Ярчеві. В червні 1943 р. на дорозі Томашів - Ярчів підстрілений двома польськими підпільниками, утікав полем майже два кілометри, врешті перевтомлений упав, а „герої" дострілили його.

Микола Марчук, 48 років, родом з Косівщини, б. сотник УГА, кооператор, останньо старшина волости в м. Лащів, застрілений в квітні 1943 р. поляками в поїзді по дорозі з Лащева до Угнова.

В цьому ж містечку Лащів на початку 1943 р. в школі ночували два німецькі жандарми. Вночі напали польські партизани і їх побили. По якімсь часі, в неділю перед полуднем, як люди в церкві і костелі молились, з'явився відділ німців, наказали всім зібратись на площі. З-поміж зібраних вибрали 78 головіків, відвели до яру і постріляли. Заявили, що це — відплата за вбитих у школі двох жандармів. З одної хати були розстріляні батько, два сини і зять. Один з синів не був „вибраний", а лише зголосився виручити батька ,але не тільки не виручив, а й сам наложив головою. Поміж розстріляними був невеличкий відсоток поляків.

Сотник Франц Борис, б. командир 7-го кінного полку Січ. Стр. родом зі Станиславова. Працював волосним старшиною в Потуржині. Застрілений поляками під час сну в грудні 1942 р. Тут насувається мені картина, як то в 1919 р. одної темної серпневої ночі сотник Борис зі своїм помічником сотником Граобовським (згинув в першому зимовому поході) шаржували на чолі полку місто Новоград Волинський. Бойові дії таких командирів-орлів годі описати в короткій згадці, їх треба зібрати окремо.

Маґістер прав Гнип ,біля 30 років ,керівник Союзу Українських Кооператив в Томашеві ,застрілений поляками в Томашеві вліті 1943 р.

Студент Університету Сосенко, родом зі Львова, керівник української кооперативи в Лащеві, застрілений поляками вліті 1943 р.

Свящ. Кроткевич, понад 50 років, застрілений поляками у церкві в с. Майдан Солоцький на весні 1943 р. Його дружину тоді побили до безтями, вибили око, поламали ребра, після чого вона померла.

Свящ. Швайка і його дружина застрілені поляками в хаті навесні 1943 р.

Молода дівчина Віра, родом з Холма (пріз. не пам'ятаю), працювала на пошті в Тишівцях. Влітку 1943 р. два „герої" вивели її з пошти і на вулиці застрілили.

Невеличке село Сумин, виключно українське, через яке нібито мали переходити польські партизани, спалили німці до пня, а людей вистріляли (з жінками і дітьми).

Свящ. Марцінкевич застрілений поляками у с. Шевня влітку 1943 р. на першому році свого священства.

Маґістер філософії Чубатий, родом з Тернопільщини, учителював біля Томашева. Навесні 1943 р. прийшли до нього польські підпільники, зробили обшук і забрали його до лісу. По кількох днях знайшли його селяни напівзакопаного, з виколотими очима, відрізаними вухами і носом, та поламаними руками й пальцями.

Це тільки фрагменти з одного кутка мученицької Холмщини ,тобто з Томашівщини. Українські священики, зчителі, працівники адміністрації, кооператив, спокійні працьовиті селяни, що ходили до розвалених „стшельцами" церков, були масово вистрілювані й мордовані. Насувається питання: в ім'я чого? Невже в обороні Львова і „кресуф"?!

Юрій Бойко

ПОЕЗІЯ ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

(5)

Українська мітологія міцно жила у свідомості багатьох українських поколінь не століттями ,а цілими тисячоліттями, її понадісторичне тривання залишило постійний слід у сфері чуттів, уяв, поступовань української людини, цей слід не затерся й тепер і, відтворюючи його, письменниця будить підсвідоме і вічне в українській людині, те світло - радісне безпосереднє відчуття вітальности, що так потрібне сучасній людині, у якої безпосередність життьєвої радости припорошилося попелом і жужелицею, які залишає по собі наша цивілізація соціяльних контрастів і знечищених міст.

Є у „Веселці" ще один цикль мотивів — дівочо-фольклорні. Поетеса з великою привабливістю змальовує тихий світ селянської дівочої невинности, цілинну красу [illegible] ще модерною культурою селянської душі, наївної ,простої ,але глибокої в почуттях. І тут на всю широчінь виявляється індивідуальна своєрідність таланту Лятуринської — жіночо-дитинна делікатність, що кладе на папір м'які тони, оповиває оспівувані постаті якоюсь особливою ніжністю. Зрештою, це саме бачимо і в збірці „Гусла".

⁂

Ми вичерпали головні мотиви поезій Лятуринської, і нам залишається кинути принагідно ще кілька зауваг про саму літературну техніку нашої поетки.

Лятуринська не лише поетка, але і маляр. І це відбивається й на її віршах. Суха клясична чіткість контурів у поезіях (напр., — „Увечері") подекуди свідоме згущення кольоритних плям. („Вستелю килимом ослін"). Її психологізовані пейзажі завжди тонально - кольоритно витримані (напр., „Як зимно і як мертво краєм"). В багатьох випадках — це поезія півтонів, символічних натяків, багатих своєю поетичною місткістю. Не раз ідейний зміст поезії диктує й мужні, енерґійні інтонації ,і вони вдаються поетці. Взагалі гармонія форми і змісту в поезії Лятуринської доведена до високого рівня. Як приклад, взяти хоча б вірш „Перуне, освяти мечі!" Це похід Святославового війська. І динамічна форма вислову як не можна більше віддає звитяжність ходи Святославових дружин .

Образова система, система тропів, у значній мірі сперта на архаїзацію, на поетичні уяви предків („венецьким склом лягли озера"), на свідомо підкреслену стилізацію („світ — мов гончара розводи"), мова ущільнено-сконцентрована ,іноді народно-афористична (Сива байка світом бає: щастя не вкувати. Обійдеш навколо краєм — стрінеш біля хати). У мові поетка вибаглива. Спирається на красоти діялектизмів, на багатство народного словника. У неї знання ботанічної народної термінології, якому може позаздрити кожний ботанік. Виносить на світло денне не лише народну мітологію, але й ті забуті мовні скарби - пахощі, що їх так занедбує наша урбанізована мова. Пестливі вирази (напр., таке собі симпатичне і свіже „соцenятку"). Безліч народних прислідників, які вряди - годи зустрінемо лише у кращих наших стилістів, як мовні перлини, оздоблюють стиль Лятуринської.

Це повінь мовного народного багатства для письменника іншого культурного типу могла становити небезпеку зриву в стильове народництво ,але для Лятуринської цієї небезпеки немає. Неологізми у всіх трьох збірках досить численні ,деякі з великою поетичною змістовністю (падолистки — зам. осінні листки), а всі позначені мовною вишуканістю, відчуттям естетичного і відповідністю до стилю (стріла доцілена, владав, вершаться вежасто, упав поранно, жмури ,від рубанця мечем тощо). Техніка віршу легка, мов незрима: широке багатство рими (трапляється і внутрішня рима), різні розміри, різноманітна строфіка, невимушеність, неформалістичність алітерацій ,коли вони трапляються . . .

Але кінчаємо: Оксана Лятуринська є поетка Божою милостю, і тільки жалюгідні еміґраційні умовини винні в тому, що вона досі не стала славною і широко знаною у нас.

Вихови потребує не лише „маса". Виховуватися має і той, хто вважає себе приналежним до еліти. Поезії Лятуринської саме для цього і надаються. Не дидактизм знайдемо у неї, а промовляння до всіх струн душі культурної людини. Поетці не бракує ні щирости, ні суґестивної сили ,ні багатства відчувань, ремінісценцій, думок, що захоплюють і ведуть за собою. У неї немає зайвого жесту, ні пози пророка чи аґітатора, але є внутрішня сила людини, що стоїть на скарбі тисячолітніх традицій і стремить з їх лона почерпнути живої води для нашого покоління.

(Кінець)

Вступайте в члени УНСоюзу!

Ст. Мацькевич,
б. командант 2-го гарматного полку УГА

ЗДОБУТТЯ ЧОРТКОВА

(В 35-ту річницю „Чортківської Офензиви").

8 червня 1919 року Українська Галицька Армія стояла між Серетом, Дністром і Збручем. Уряд от. Петлюри наставав, щоб вона відступала за Збруч і допомогла йому прогнати большевиків з Великої України. Командантом УГА був ген. О. Павленко. Він підтримував домагання от. Петлюри. Ввечері 8 червня багато старшин УГА зійшлось в містечку Товстім, щоб нарадитися, чи йти за Збруч, чи, може, ще раз попробувати воєнного щастя з ворогом. На цій нараді проти волі ген. Павленка, наші старшини вирішили були піти в наступ на ворога, а якщо наступ не вдався б, йти за Збруч. Важко нам було лишати рідні села, своїх рідних і йти за Збруч. Жаль серце розривав, але після такого рішення старшинських зборів, новий дух вступив у зболілі душі наших вояків., блисла нам надія відібрати утрачену землю з рук ворога.

Наступ на ворога назначено на годину 1-шу вночі 9-го червня. Ціль наступу була здобуття міста Чорткова над Серетом. До наступу рушили із Товстого частини другої і сьомої бригади УГА. Ніч була темна й тиха. Наші частини підсувались до містечка Ягольниці, що лежало на шляху до Чорткова, і була обсаджена польською піхотою. Точно о год. 1-й вночі наші піхотні частини вже були у бою з ворогом, а пів години пізніше Ягольниця була вже наша. Здобуття Ягольниці додало нам відваги до дальшого наступу. Десь коло години 2.30 команданти частин зійшлися на коротеньку нараду, щоб вирішити дальший плян наступу на Чортків. На цій нараді вирішено, щоб Чортків брала група Січових Стрільців під командою підпол. Вольфа від сходу, з Вигнанки, бо там терен спадав, обнижувався в бік Чорткова і був поперетинаний маленькими лісами, а від Ягольниці було чисте поле.

Нам здавалось, що з Вигнанки легше буде взяти Чортків, як з Ягольниці. Наступ на Чортків був назначений на год. 7-му рано 9-го червня. І дійсно, в 7-мій год. заграли скоростріли та заревіли гармати в районі Вигнанки. Бій тривав до години 10-тої ранку, а після того бій утих, і ми в Ягольниці довідалися, що наступ з Вигнанки не вдався. Тоді Друга і Сьома бригади УГА вирішили піти в наступ на Чортків таки з Ягольниці, з півдня. Наступ назначено на годину 3-ту пополудні цього самого дня. До наступу пішла Друга бригада, так звана Коломийська і Сьома бригада. Кожна бригада мала два або три курені піхоти і один гарматний полк. Я був комендантом 2-го гарматного полку при Другій бригаді, а сот. Кречківський був командантом 7-го гарматнього полку при Сьомій бригаді. Плян наступу був такий: на головнім шляху Ягольниця — Чортків мають посуватись обидва гарматні полки, Другий полк має їхати направо від шоси, а Сьомий наліво. Піхота має йти трьома лініями. Всі коні з обозів мається випрягти і з них мається створити група кавалерії (без крісів і шабель). Ця імпровізована кавалерія має їхати полями з Ягольниці до Джурина, що лежав яких 10 км. на захід від Чорткова, на шляху Чортків — Бучач. Ціллю цієї імпровізованої кавалерії було налякати ворога в Чорткові, що йому грозить замкнення відвороту на Бучач.

Наступ розпочався точно з наказом. До Чорткова нам треба було пройти 18 км. День був дуже погідний. Серце радувалось, як бачилось три довгі лінії нашого стрілецтва, що без утоми полями йшли гордо у бій: На шляху котились два гарматні полки, а на захід від нього посувалася полями велика група нашої „імпровізованої" кавалерії в напрямі до Джурина. Польські окопи були у віддалі 2 до 3 км. від Чорткова на півдні. Польська артилерія стояла в позиції в касарнях на горбі. Година 6-та. На нас падали перші ворожі стрільна із чортківських касарень. Ватерії мойого полку негайно зайняли позицію направо від шляху, а Сьомого полку, на ліво, і отворили огонь на чортківські касарні. Ворожа артилерія замовчала. Тоді я дав наказ чотирьом батеріям мойого полку скорим темпом посуватись вперед таким способом, що одна батерія стріляє, а друга швидко їде наперед і там починає стріляти, поки інша батерія не над'їде і не займе позиції. Таким способом я з однією батерією свого полку около 7-мої години ввечері заїхав був вже до ворожої піхотної лінії. Ніщо в світі не могло нас в наступі здержати. Ми не чули ні ворожих стрілен ані ворожих куль. Божа сила була з нами.

Як я в'їхав до ворожих окопів, то мав перед собою несамовитий вид. Я бачив польську піхоту, що лежала на землі, а багато ворожих піхотинців, кинувши кріси, тряслися так, немов у гарячці. Вони благали, щоб їм дарувати життя. Окопи, до яких я нагальним наступом в'їхав, були обсаджені куренем варшавських студентів. Цей польський курінь цілий взяли в полон. Польські вояки мали на грудях оливяні медалі на пам'ятку взяття Чорткова 6 червня. Після того я поїхав до чортківських касарень, щоб поглянути, що там сталось з ворожою артилерією. Тут лежали побиті коні, одні порозривані нашими гранатами, а інших самі поляки позабивали, перерізуючи їм горла. Видно, що на ворога напав був несамовитий страх. Мабуть вони думали, що для них вже нема шляху відвороту, бо наша імпровізована кавалерія їхала на Джурин. — Ворожі гармати я застав ненарушені. Із цих касарень я поїхав до Чорткова. Я їхав возом з одним гармашем зі скорострілом.

Місто цілком завмірло. Ні одної живої душі невидно було. Щойно біля суду проти мене над'їхав на мотоциклі польський ординанс. Як він побачив нас, скочив з мотоцикля, кинув його на землю, а сам втік поміж хати і зник. Я доїхав був аж до залізничого двірця і нікого більше ніде не бачив. Вертаючись назад, я стрінувся вже з нашими першими піхотними частинами, що входили у Чортків. О годині 9-тій ввечері цілий Чортків був наш.

Ворог був зовсім розбитий. Він залишив у Чорткові все своє майно. Друга і Сьома бригади УГА віднесли славну перемогу, не маючи жадних втрат в людях. Сталева воля, неустрашима відвага і туга за рідною стріхою, принесла нам славну перемогу.

Дня 9 червня 1919 р. в суботу ввечері наш любий Чортків був знову наш!

Слава і честь старшинам і всьому стрілецтву, що брали участь у бравурнім бою за Чортків.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Зустріч Письменників у Ню Йорку.

З ініціятиви Об'єднання Українських Письменників і Видавництва „Слово" 26 червня 1954 року, о 4 годині дня, в Літературно-Мистецькому Клюбі Ню Йорку (149, 2 Евеню), відбудеться перша ділова зустріч письменників.

Порядок денний зустрічі ділиться на дві частини: ділову й розвагову.

Ділова частина (від 4 до 7 год. вечора):

1. Відкриття і вступне слово.
2. Український письменник, його варстат праці й перспективи видання творів. — Інформативне повідомлення й дискусії над ним.
3. Питання організації „Літературного фонду".

Пропозиції та їх обговорення.

Культурно-розвагова частина (від 8 год. вечора):

Товариська літературно - мистецька гутірка за шклянкою чаю. (Зустріч письменників з читачами, прихильниками та гостями-колеґами з інших ділянок мистецтва: артистами, співаками, композиторами, образотворчими мистцями та журналістами).

Всіх прихильників українського вільного мистецького слова і всіх друзів - колеґ з інших галузів мистецтв ласкаво просять бути гостями у тій частині письменницької зустрічі, яка їм більше лежить на серці.

І. К.

Письменники на будову школи оо. Василіян.

З ініціятиви поета Вадима Лесича гурт нюйоркських письменників, з участю композитора Ігоря Соневицького та співачки Марійки Рудої, влаштував у суботу 5-го червня під протекторатом Об'єднаного Комітету Відділів „Провидіння", літературно-мистецький вечір з метою моральної та матеріяльної підтримки акції будови школи оо. Василіян у Ню Йорку.

Вечір відкрив ред. Іван Базарко, підкресливши у вступному слові вагу виховання дітей у рідній школі та поінформувавши присутніх про хід акції будови нового шкільного будинку оо. Василіян. Кошт будови винесе один мільйон долярів. На руках є чверть мільйона готівки, решту мусить пожертвувати громадянство. І ось одні з перших стали на поклик українські письменники в Ню Йорку.

Програму почала читанням своїх творів молода, надійна поетка Леся Храплива. В її творах легка меляхолія, навіяна спогадами Рідного Краю та його історичного минулого, чергується з бадьорими тонами сучасної героїки визвольних змагань українського народу. Щира безпосередність і майже дитяча наївність почувань та свіжість поетичних образів, разом з ясністю думки, відкривають поезіям Л. Храпливої шлях до душі слухачів. Коли поетка світоглядово окріпне та змужніє, її місце в українській літературі певне.

Сильний нарис Миколи Понеділка — гимн природі й людському стражданню — показав, що перспективи автора в цьому жанрі куди більші, чим у гумористиці. Автор добрий читець.

З черги в мистецькому читанні п-ні Ліди Крушельницької присутні почули кілька удухотворених еротик Ірини Шумилович-Шуварської, відомої нашій публіці з друкованих у щоденній пресі й журналах поезій і нарисів.

Автор „Раю", письменник Василь Барка, відчитав фраґмент із своєї нової повісти, наголовку якої слухачам не виявив. Він добрий спостерігач, майстер у змальовуванні почуттів своїх персонажів. Він любується в деталях, його мова образна, словник пребагатий. Вміє цікаво оповідати й тримає слухачів у напруженні.

Поезії Вадима Лесича, прочитані з експресією самим автором, поруч ностальгічних нот вигнанця, показали закінчену життєву філософію поета, побудовану на сильних основах найглибшої релігійности та християнізму.

Архивесела гумореска Івана Керницького, в знаменній інтерпретації п-ні Ліди Крушельницької, завершили літературну частину вечора.

Поміж виступами окремих авторів піяніст Ігор Соневицький відіграв дві свої композиції, а співачка Марійка Руда, при акомпаніяменті п-ні Лесі Вахняник, відспівала дві народні пісні й арію з опери „Мадам Бетерфлей". Милий голос, вдумлива інтерпретація та приємна зовнішня поява співачки, дали їй змогу нав'язати з першого разу контакт із слухачами.

Жваву конферансієрку дотепно провадив ред. І. Базарко, що представляв публіці окремих виконавців.

Цей симпатичний вечір, що зібрав у горішній залі ЛМКлюбу поважну кількість публіки, треба зарахувати до найбільше вдалих того роду імпрез у Ню Йорку. Він показав, що наші мистці повні творчої наснаги й працюють не тільки для себе й мистецтва, але в потребі віддають свої таланти на конкретні потреби громади.

Володимир Барагура.

Нюарк, Н. Дж.

На пописі учнів У. М. І.

Дирекція нюаркського відділу Українського Музичного Інституту, на черговому попис учнів, в суботу 22 травня ц. р., ще раз продемонструвала чималі досягнення свого професорського персоналу. Адміністрація відділу подбала про те, що цей попис відбувся в умовах, які б найбільше сприяли і стимулювали працю учнів, а також і вчителів. Попис було влаштовано в поважній концертовій залі Нюарку: „Ґріффін Авдіторіюм", де учні почували себе „справжніми концертантами".

Виступили 35 учнів, вихованців нюаркської філії Українського Музичного Інституту. Факультет фортепіяну представляли професори Каранович, (директор філії), Богданська, Темницька, Клим. Факультет скрипки — проф. Цісик.

Програма попису, у відношенні запровадження серед учнів відповідного різноманітного репертуару, — свідчила про уважну роботу тих, що її складали. Дев'ять точок в ній було відведено українським композиторам: Косенко, Фоменко, Соневицький і Гайворонський. Решта складалася з творів світових, великих і малих клясиків.

Усі учні показали солідну фахову, культуру своїх вчителів, а деякі з них навіть вже й сьогодні продемонстрували свої непересічні обдарування.

Передчасно було б перелічувати персонально всіх, які грали на попис, але не можна обійти мовчанкою високообдаровану Марту Шлемкевич (кл. проф. Темницької), талановитих: Звениславу Гай та Богдану Дзедзік, (кл. проф. Каронович), Роксоляну Павлішин та Богдану Рицар, (кл. проф. Богданської) Оксану Нагнибіда та Божену Сигалів (кл. проф. Клим). Між іншим, відмічаючи непересічне обдаровання Богдани Рицар — всеж таки раджу їй більше вправляти, а не надіятися лише на своє обдаровання — цього ще недостатньо. Декілька початкуючих скрипаків показав також на цьому попис, і проф. Цісик.

Атмосфера на попис була сердечна і мила. Квіти, що їх щедро підносили учні своїм професорам, — свідчили про сердечну подяку та щиру любов до них з боку їх вихованців.

Микола Фоменко.

ЗАПОВІТ МОЇМ ДІТЯМ

До Редакції „Свободи":

В залученні пересилаю Вам до поміщення в щоденнику „Заповіт", що його залишив своїм дітям Анатолій Кириченко, член 292-го Відділу Українського Народного Союзу, написавши його кілька тижнів перед своєю, сподіваною смертю. Покійний вже сьогодні Анатолій Кириченко народився на Великій Україні і був вихований під комуністами. Під час війни німці забрали його на працю до Німеччини, звідкіль він після війни, разом з іншими скитальцями, дістався до З'єдинених Держав і вже в перших днях став членом Українського Народного Союзу та дуже любив читати „Свободу".

В. Дідик, головний радний УНС

ЗАПОВІТ МОЇМ ДІТЯМ, ВІРІ І МИКОЛІ КИРИЧЕНКО, ВІД ЇХНЬОГО БАТЬКА АНАТОЛІЯ КИРИЧЕНКА

Діточки мої! Господу Богу угодно забрати мене грішного до себе. Прошу Вас запам'ятати ці мої останні слова, які пишу до Вас на смертній постелі.

Пам'ятайте в першу чергу, що з роду Ви українці і тому любіть свою мову, свої звичаї, свою віру, свою історію і свій рідний нарід та свій рідний край. Але теж пам'ятайте, що тепер Вашою Батьківщиною стала Америка, тому будьте добрими американцями, любіть цю країну, працюйте для неї і в потребі боріться за неї.

Дітоньки мої, учіться та як виростете, допомагайте своїй матусі. Ваша матуся найліпша і бажає Вам тільки добра, як бажав і бажаю його Вам і я. Ваш батько, що для Вас жив і важко трудився.

Будьте послушні своїй Матері! Будьте трудолюбиві, бо ніяка праця не є соромом. Але підбирайте працю по своїй силі і здібностям, щоб люди могли Вас оцінити, а не Ви самі.

Як виростете, створіть гарну, радісну родину та продовжуйте наш рід. Ти, дорога моя донечко Вірусю, була добра дитина. Тобі тепер вісім рочків. Ти мусиш пам'ятати свого батька, мусиш знати, що він любив Тебе з глибини своєї душі. Так і Ти повинна любити свою Матінку і свого маленького Братчика, Колю, якому тепер тільки 18 місяців. Він не знатиме і не пам'ятатиме свого тата, який для нього був такий догорий і до якого він завжди так простягав свої маленькі рученята. Жийте в згоді і любіться, Діточки мої! Нехай ніхто не посміє посіяти незгоду між Вами, бо на світі багато лихих людей.

Дорогий мій сину Миколо! Ти ще маленький, але як виростеш, то зрозумієш ці мої останні слова до Тебе. Божа воля була забрати мене від Вас, сирітки мої, в 37-му році мого життя. Я не зміг вивести Вас в люди так, як того бажав. Простіть мені!

Господь Бог завжди милосердний і Ви залишаєтесь під Його опікою. Він укаже Вам Ваш шлях. Віруйте в Нього! Щиро моліться до Нього, а часом, на православну Паску, відвідайте могилу батька Вашого та спом'яніть його душу!

Цілую Вас, Дітоньки мої, своїм серцем і своєю плоттю.

Написано в Страсну П'ятницю, 24-го квітня 1954, в день розп'яття Господа нашого Ісуса Христа.

Ваш любий тато, Анатолій Кириченко.

[illegible]

● Японський уряд заплатить $58,000 рибальській компанії, яка зазнала шкоду внаслідок „зараження" всієї виловленої риби і ушкодження членів залоги радіоактивним попелом після пробного вибуху американської водневої бомби. Уряд ЗДА заявив, що поверне цю суму японському урядові.

● Нікіта Хрущов, перший секретар комуністичної партії СССР, прилетів до Праги на конґрес чеської комуністичної партії. Всі найвищі достойники сателітської Чехословаччини вийшли на летовище зустрічати свого „боса".

З наших буднів

НА ЗУСТРІЧ МИСТЦІВ!

Добре і корисно є читати нашу щоденну пресу.

Інколи довідуєшся з неї направду цікаві речі!

Недавно, наприклад, бачу на 3-й сторінці „Свободи" оголошення, що я виступаю з читанням творів на такому-то національному пікніку, тоді-то і тоді... Ади, яка новина! Ніхто мене туди не запрошував, з ніким я не договорювався, навпаки — тоді — то і тоді збирався поїхати в Союзівку, — а тут стоїть, чорне на білому, що я виступаю з читанням творів... Газета пише!

Потім справа трохи вияснилась. Зустрічає мене в „Арці" завжди спітнілий і заафсерований громдяг та вже здалека перепрошує:

— Ой, вибачте, каже, ми до вас телефонували, але вас не застали, а це важне діло, і ми без вашої згоди помістили оголошення, що ви читаєте у нас... Ну, ми знали наперед, що ви не відмовитесь! Це ж, розумієте, на таку ціль!.. Зрештою — вже в газеті надруковано!

— Окей, кажу, раз у газеті надруковано, то нема ради...

Або прочитую в „Свободі" з 4-того червня сторінку присвячену Зустрічі Мистців Америки і Канади... На Зустріч, очевидно, я вибирався, вже й шофера змоторичив за дешеву ціну і товариство знайшов відповідне, — але ніколи мені не снилось та й не марилось, що я відограватиму на тому Святі таку історичну ролю!

А тут Шан. Колеґа Селенко пише дослівно так (в статті „Лист до Приятеля"):

„Нашому Ікерові призначена почесна функція натиснути кнопку, після чого 2,000 різнокольорових бальонів розлетяться по цілому замку..."

Господи, чим же я заслужив собі на таку шану? Аж голова пішла ходором!.. Почуваєш себе справді в ролі якогось доктора Фавста, чи доктора Оппенгаймера! Натискаєш кнопку — і дві тисячі бальонів розлітається по королівському замку Каса Лома! Це не те, що у фейлетоні бл. п. колишнього Остапа Вишні: „Нажмеш кнопку — а макогін жінку б'є!" („Моторизація"). Тож вам дві тисячі бальонів та й ще різнокольорових! Тепер хоч би повідь, хоч би землетрус, а треба їхати, бо так... у газеті написано.

Інша річ, що й без тих бальонів триденна програма Зустрічі заповідається направду імпозантно! Якби Торонтському Комітетові Мистців вдалося здійснити хоч половину тієї програми і якби в ній взяла участь лише третина запрошених достойних лиць — то тепер можна їм ґратулювати за блискучий успіх.

Амбітні, все ж таки хлопці - торонтці, завзялися догнати й перегнати Ню Йорк, а може ще, чого доброго, схочуть затьмарити своєю Зустріччю наш Союзовий Фестиваль!

Ну - ну, побачимо, чия візьме!

Якби мені, з титулу того натискання кнопки, вільно було мати ще якесь бажання до Шановного Комітету, то я смів би запропонувати одну, маленьку зміну в програмі третього дня: дарувати собі одну, або й дві доповіді, а на їх місце включити до програми футбольні змагання „Україна" — „Тризуб"... Може від цього потерпів би стиль Зустрічі, але каса — зискала б напевно.

От, жалко, що Комітетові не вдалося притягнути до співпраці Йосипа Гірняка, коли вже не в ролі Мойсея, то хоч... Гриця Зазулі. Але я зразу знав, що так буде. Переглядаючи ще раз і ще раз список високих достойників, що зволили прийняти протекторат над Зустріччю, я не помітив між запрошеними найдостойнішого імени Їх Королівської Величности Єлисавети II-гої.

Розуміється — Йосип Йосипович почувся через те ображений і не їде!

Ікер.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во Б. Хмельницького відд. 133 повідомляє, що піврічні збори відбудуться в суботу, 12-го червня, о год. 8-ій веч., в Укр. Централі, 180 Вільям вул. Проситься всіх членів прийти. Будуть звіти контрольної комісії за 6 місяців, звіт делегата з Конвенції і роздача дивиденди. — А. Сурма, предс.; І. Андрійчин, фін. секр.; М. Яблонський, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во св. І. Хрестителя, відд. 76, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го червня, в Українській Центральні при 180 Вільям вул., о год. 1-ій попол. Просимо всіх членів прийти на збори заплатити свої вкладки вирівняти залеглий довг. Делегати здадуть звіт з 23. Конвенції УНСоюзу. Члени отримають свої чеки дивиденди. — Ст. Мриглод, предс.; В. Шереметa, кас.; В. Салабун, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тисячами і співласниками 15-ти мільйонового майна організації!

ПРО НЕРВИ ТА БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні болі нервів, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські зводомлення вказують, що та чудова масть щодня багато облегшує болі від різних нервових недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від поматичних мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали, іноколи від першого невеликого досування.

Не терпіть даром другий день тортури, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє призвище й адресу друкованими письмом на обороті коверти. Отримаєте достатню скількість відворотною поштою, за яку заплатите листоноші тільки $3.00 плюс COD оплата. Зробіть це тепер, поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ....
Адреса ....